

Historie: 236. Zmínky o křtěneckém hnutí v tisku před 1. světovou válkou

* Anabaptisté v Praze? Piše se nám: V Král. Vinohradech u Praby jest jakýs anabaptista jménem Schw., který služebné dívky láká, by tyto, jak praví, v pravém náboženství ovičil, za což mu každá měsíčně 2 zl. platiti musí. Dle hodnověrného listu, který včera do Broumova došel, má tento člověk již 60 děvčat ve ovičení, mezi kterými se nalezá též příbuzná kněze broumovského kláštera. Jest to Anastazie Ž služka u p. Richarda Schw. ve Vinohradech.

Kázání

Zmínky o křtěneckém hnutí v tisku před 1. světovou válkou

Historie

Zmínky o křtěneckém hnutí v tisku před 1. světovou válkou

V letošním roce si připomínáme 140 let od založení prvního českého sboru „u víře pokřtěných křesťanů“ v českých zemích.

Protože nás zajímalo, zda od roku 1885 do vypuknutí 1. světové války křtěnecké hnutí nějak vešlo do širšího povědomí, hledali jsme v tehdejších tiskovinách.

Tak tedy nevešlo. Alespoň o něm není zmínka v žádném z významnějších periodik, jako byly Lidové noviny, České slovo, Národní politika nebo Právo lidu.

Několik zmínek se našlo pouze v novinách Čech, což byl „politický týdeník katolický“, jedna zpráva pochází z Venkova, jak se nazýval „orgán české strany agrární“.

Faktem je, že větší dosah hnutí mít ani nemohlo, neboť ve svých počátcích čítalo nanejvýš desítky osob, před válkou potom pouze několik stovek členů.

Není divu, že se o novokřtěncích, anabaptistech nebo baptistech, jak byli různě označováni, dochovaly zmínky právě v katolických periodikách.

Lezli státní církvi do zelí, a to se těžko rozdýchává. Proto je také všech šest článků sepsáno s jistou mírou pohoršení a odsudku.

Dnes už působí úsměvně, když se v nejdělnějším z nich se vši vážností tvrdí, že tihle sektáři obluzují ženy, odvádějí je jejich mužům a posléze křtí v Evině rouše. Budme rádi, že už jsme o 140 let dál. □

Seznam článků:

Čech 4. 1. 1887: Armes Wrschowitz!

svobodnější a tím i více domáhá se vlivu v lidu.

Armes Wrschowitz!

(Převodl dopis „Čecha.“)

Baptisté čili jinak novokřtenci, kteří v historii církve Kristovy vytvořili právě důstojnou částku její, oblažili svou rozkolnickou činností i naši českou vlast. Neměli jsme dosti na tom, že rozervání jsme spory a sváry politickými a proto hamburská propagaanda novokřtenců obdařila nás svou nevítanou stanicí.

Dlouho měli tito dobrodinečkové o nás péči, avšak nemohli nalézt vhodného agenta, který by nevěřící Čechy na jediné pravou víru baptistů obráceli chtěl. Tu konečně našli ve vyloučeném členu ze svobodné ref. církve, bývalém to hausfrikaru s plátnem, za dobré odškodné horlivého agenta. Člověku tomuto, prostému všeho vzdělání, vystavěli na zahradě při jeho domě ve Vršovicích zvláštní medlitebnu, kamž tento nevědomý lid, zejména ženy, láká a je za víru obrací.

Aby širší obecnost dovedlo si učiniti pojem o této čisté sektě a jejím rovněž čistém agentu, uvádíme, že se přítákanému lidu cpe do hlavy, že, pokud se podle necudného předpisu a sice jak muž, tak žena úplně nazí od kazatele třikrát pod vodu ponořiti nedá, neplatí za křesťana, ale jest i zůstává k zatracení určeným. Lid pak ještě jest tak zatemnělým, že se od prohnaného agenta, který sám již třikrát své přesvědčení změnil, omámiti dá, necudný obřad na sobě blíže Velvar vykonati nechá, aniž by přihlédl, že hloupostí svou podporuje jenom notorického lenocha a darebu, jemuž se nosení rance s plátnem znechtulo.

Lstivý tento člověk pracuje ovšem v první řadě mezi ženami, které, jak známo, spíše k sentimentálnosti se kloní a ve věcech svědomí snadno znepokojiti se nechají, prostřednictvím pak získané pro své záměry ženy snaží se účinkovati i na muže.

Že u volení prostředků, pokud se týká získání žen, jichž mužové nechťi měniti náboženské své přesvědčení, jako košili, není zrovna vybíravým, toho dokladem jest následující historka, která však není osamotnělou.

Paní Anna P . . . , manželka uzenáře a váženého občana v Kr. Vinohradech, ač sektě této nenáležela, dala se útlými slovy agenta, který si nechá říkati „dvojtíhodný pane“ a jeho náhončího truhlářského chasníka V . . . člověka to úplně obmezeného, který vzdor namáhavému úsilí spasení duše své dosud najíti nemohl a proto od jedné církve k druhé přestupuje, ve svědomí svém znepokojiti a poněvadž po každé návštěvě u „dvojtíhodného pána“ činila muži svému vytky, že není obrácený člověk, že není křesťan, a to kládajíc se výrokem svého kazatele a samovolného pastýře, zahánzčil se v klidné dosud

domácnosti pana P., který znám jest cívádný občan a starostlivý otec, svár a váda, které nemravný agent ještě více podsécoval. Štva paní P. proti jejímu muži, přemlouvajíc nezkoušenou paní, že není povinná nevěřícímu muži býti u provozování živnosti jeho nápomocnou a nedosti na tom, nemravný člověk ten jí přemluvil, aby tajně k sektě jeho přestoupila a v kroji Evy před pádem v ráji pod vodu ponořiti se dala a takto jediné spasitelný křesťan a s ním i dědičství království Božího přijala.

Ubohá paní, matka dosud nedostupných dětí, dala se od nesvědomitého dareby tak pomásti, že nechtíc se svým neobráceným manželem děle žiti, opouštela jej na Nový rok večer o 9. hodině raněchavši mu i děti, aniž se dnes ještě navrátila.

Toť zajisté drastická ilustrace k činnosti této čisté sekty, která zasvěcenou svobodu svědomí terorizuje, která svými výtvorami znepokojuje občany i celé rodiny, obtěžuje jim kacířské učení, na něž by jednotlivce nikdy neptišek.

Zádáme v zájmu posvátnosti rodného života, aby kompetentní orgány touto nesvědomitému jednání radikálním způsobem přítrž učinili, zejména pak aby představenstva obcí Vinohrad a Vršovic, a nichž baptisté svou rozkolnickou činnost provozují, o odklizení nešvaru toho se zasadily, aby nemůže býti obcí lhostejno, když nesvědomitý dareba pro mrákový zisk do celých rodin svár zasévá a to tím spíše, ana sekta baptistů v Rakousku ani trpěna není a její agent v Vršovicích jakožto baptistický kazatel žádného povolení k odbývání bohoslužeb ve zvláštní kapli nemá.

Ubohé Wrschowitz-Schulfraju, Baptisté, schází do třetice s tímto jen ještě mor.

Politický přehled vnitřní.

Dnes odbývá český národ první schůzi po vanečatech představení a nejdenním pořádku nalezá se mezi jiným návrh dra. Riegrova výpůjčinné cukerní daně. Vládní Presse poznamenává příte příležitost, čím větší hospodářského významu má tato záležitost, pro veškeré obyvatelstvo Čechy, čím více utloví, že se očekává o ní novějším sdělení německého lidu v Čechách a že tím více, ana distáncí zemského zastoupení bude zajisté bere v úvahu další směr a konečné vyřízení cukerní záležitosti. Vládní Presse dovolí, aby obě strany přemyslely, že její litost jest velmi nemístná, ba dokonce zbytečná; nyní již větší částku svého sněhu jede a sice šelby o dobro této země, jí považuje a povstovati bude vždy za svoji pravou vlast, i toť právě ona frakce levice českého sněhu by byla v té věci pfe k á ř í tu plodné práci učinila ve prospěch země a v zájmu obyvatelstva, neboť německé frakce v Čechách mají stále jiné cíle nežli blaho české země a blaho říše naší vůbec. Tolik máme za svoje povinnosti připomínati vládní Presse, jež v příli

Čech 9. 1. 1892: V příčině zapisování dítek z rodičů bez vyznání náboženského

* V příčině zapisování dítek z rodičů bez vyznání náboženského vydalo c. k. okresní hejtmánství na Král. Vinohradech následující vynesení: V některých obcích okresu zdejšího poslední dobou mloží se stále a stále přestupování od vyznání náboženských státem uznaných k sektám státem neuznaným. Obzvláště vsmáhá se sekta tak zv. „baptistů“, rekte „anabaptistů“ čili „u víře pokřtěných“. Jelikož však událo se v posledním čase několik případů, že rodiče buď jsouce ještě vyznání státem uznaného a majíce úmysl ku některé sektě podobné přestoupiti dítě své narozené v době té pokřtiti nedali a teprve později narození jeho za účelem zapsání do matrik civilních prostě sem oznámili spolu s oznámením přestupu svého náboženského, buď narození nebo úmrtí děcka svého vůbec neoznámili, znajíce se již v čase tomto k sektě státem neuznané, čímž nejen dotyčné dítě, nýbrž i stát později újmy trpí, čímž však též dopouštějí se přestupku zákonem stíhaného, vybízejí se tímto městští a obecní úřadové, aby v obcích veřejně vyhlásili, že osoby hlásící se k sektám náboženským, státem neuznaným, povinny jsou případy narození a úmrtí dítek v době, kdy dotyčným sektám přináležejí, zde úřadně způsobem zákonným a sice osobně ohlásiti za účelem zápisu do úředních matrik, že dále nelze připustiti, aby rodiče, pokud ještě k vyznání státem uznanému se hlásí a teprve k sektě státem neuznané přistoupiti hodlají, již z toho důvodu snad dítky své pokřtiti a do matrik dotyčného duchovního úřadu zapsati nedali, a že takovéto nezákonné počínání co nejpřísněji bude stíháno bez ohledu na to, připouští-li učení té které sekty křest hned po narození čili nic.

* Anabaptisté v Praze? Piše se nám:
V Král. Vinohradech u Prahy jest jakýs anabaptista jménem Schw., který služebně dívky láká, by tyto, jak praví, v pravém náboženství cvičil, za což mu každá měsíčně 2 zl. platiti musí. Dle hodnověrného listu, který včera do Broumova došel, má tento člověk již 60 děvčat ve cvičení, mezi kterými se nalezá též příbuzná kněze broumovského kláštera. Jest to Anastazie Ž služka u p. Richarda Sch. ve Vinohradech. Dívka tato jest již tak zmámena, že ku prosbám a napomínáním vlastního otce úplně nepřístupna jest. Nemohla by prý spasena býti, kdyby ve Vltavě překřtěna nebyla? Nedověděly se ještě o tom politické úřady?

* Správce sekty anabaptistů před soudem v Místku. „Našinec“ píše: V pondělí dne 17. t. m. k večeru zatknut byl čelníkem zámečnický mistr Friedrich, zaměstnaný v továrně p. Čejánka, měšťanstvy místeckého. Příčinu k tomu kroku zavedlo rouhání se a potupné mluvení proti katolickému náboženství a hrubé urážky rodu panovnického. Zmíněný Friedrich přináleží sektě novokřtěnců, ktercůž příchodem svým do Místku zavlekl. Jakkoliv přívrženců jeho jen několik v Místku se našlo, nicméně i ty shromažďoval ve svém bytu ku jakýmsi pobožnostem, jsa jejich nejvyšším správcem. Lidem říkával, že jejich náboženství hlásá čisté evangelium.

* Baptisté v Praze. V celých Čechách čítá se okolo 200 baptistických bratru, nejvíce jich je na Žižkově, kamž scházejí se z Nuslí a až z Malé Strany každou neděli dopoledne i odpoledne v domě č. 1010 v Budečské ulici, kdež mají světnici o šesti oknech. Zde pomalovány jsou citáty z Písmu sv. Uprostřed je několik lavic a stolic, stranou je nízká kazatelna. Na pultě leží bible, vzadu je harmonium, na stěně visejí plechové hodiny, jaké bývají v kuchyni. V popředí lavic sedí ženské, staré to vyžilé postavy s pochmurným vzezřením a zapadlými tvářemi, ale též služebné dívky a nedospělé děti. Vzadu stojí mužové s apatickým vzezřením, též mládenci, jako dřevění panáci. Někdo drží v ruce zpěvník, jiní pod paží těžkou bibli. Předešlého týdne zavítal sem kazatel Flügge z Hamburku, jenž kázal jim rozmluva s Ježíšem, o vyznání plné pravdy hlasem skoro dětským, šeptavým. Mluvil německy, což kazatel domácí překládal do češtiny. Kazatel posluchače vyzval, aby ihned mluvili s Bohem. Na to přítomní pokleklí. Ruce položili na lavice a hlavy do nich skryli. Na to jeden začal s Bohem rozmlouvat — divné, nesmyslné věci. Po něm začal druhý a třetí a ostatní po něm opakovali: Amen. Na to byl zazpíván chorál a cizí kazatel udělil všem požehnání. Byl konec. Cizí kazatel každému podal na rozloučenou ruku.

Venkov 3. 12. 1910: Náboženští blouznivci

— **Náboženští blouznivci.** »O. L.« píše z Vysokého Mýta: Zajisté nemálo jest zajímavé pro pozorovatele našeho lidu, že v poslední době tvoří se v něm různé sekty. Že v Krkonoších, Chrudimí i jinde jsou spiritisté, jest obecně známo. Méně známo jest, že v okolí Poličky jest sekta, která sebe sama nazývá »baptisty«. Jsou to lidé velmi zbožní, úplní abstinenti pítí lihovin a kouření, taktéž vystříhají se všech styků s druhým pohlavím. Ba, za hřích pokládají manželství! Schůze své konají občasně v Poličce, v Širokém Dole, ve Stříteři, Lezníku atd. Věří v Ježíše Krista, ale nepotřebují kněží k své útěše. Vespolek jsou si bratry a sestrami. Lze je pokládati za nové vydání Českých bratří. — V okolí Krouny je nová sekta,

Peč

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)